

DEN 8.

Je zvláštní trávit čas s člověkem, s nímž nesdílíte společný jazyk. Takové setkání je paradoxně mnohem ryzejší a upřímnější, než kdybyste si rozuměli. Netvrdíte mu, že má hezký byt, vynecháte všechny zdvořilostní fráze. Sedíte proti sobě ve vsí nahotě svého lidství, aniž byste měli šanci získat si vzájemné sympatie slovy. A přesně v tom okamžiku pocítíte zvláštní vzájemnou blízkost, která je založena pouze na tom, že jste oba lidi. Vzhledem k tomuto principu jsou všechny rozdíly mezi vámi banální.

Po pěti hodinách spánku jsem znovu vyrazil na rušnou silnici, na níž mě nepotkalo pranic dobrého. Dopředu mě ale hnala vidina lepších poměrů – v nedalekém městě Altinova jsem se měl napojit na pěší cestu Evliya Çelebi. Ta je pojmenována po slavném tureckém cestovateli a provádí turisty napříč celým středem Turecka. Určena je především pro lidi cestující na koních, ovšem podle fotografií vypadá půvabně i pro ty, kteří pod sebou žádné páchnoucí zvíře nemají.

Návštěvu Altinovy jsem zahájil výběrem z bankomatu, který měl odstartovat období hojnosti. Vlivem rostoucího vedra a s ním souvisejících nákladů na nanuky jsem ale nabyté liry rychle utratil. Výběr z bankomatu v turečtině mi připomněl souboj Davida s Goliášem. Velký neohrabaný stroj jsem nakonec přechytračil náhodným mačkáním tlačítek a o chvíli později už mi odevzdaně podával 200 lir. Jako obvykle, i tentokrát jsem prahnul po tom dát si čaj. Když se mi naskytl pohled na bar zaplněný lidmi, zardoval jsem se. Vše vypadalo v pořádku – skupinky lidí debatovaly u svých stolečků, solitéři si četli noviny nebo luštili křížovku. Kavárenská idylka měla jediný háček – nikdo z nich neměl žádný nápoj. Ostatně by jim ho ani nikdo nedal, je ramadán. Zdá se, že tady půst berou mnohem vážněji. Sedl jsem si k prázdnému stolu a začal si dopisovat deník. V okamžiku,

kdy jsem vytáhl vodu, ke mně přišel mladý muž, chytil mě za ruku a naznačil, že mám jít s ním. Převedel mě přes silnici k další kavárně, která měla zahrádku zakrytou závěsy. Neměly ji chránit před sluncem... ale před pohledy ostatních lidí. Na přeplněné zahrádce totiž desítky hostů popíjely čaj a vychutnávaly si dopolední cigaretu. Objednal jsem si čaj, přisedl si k lidem, kteří mě pozvali, a užíval si atmosféru tajného baru prohibičních dvacátých let. „Kluci, nevíte, kde tady najdu cestu Evliya Çelebi?“ zeptal jsem se naivně. Docela nevinná otázka rozjela dlouhou diskuzi, na jejímž konci stála stránka na anglické Wikipedii, kterou mi na svém smartphonu ukazoval jazykově nejzdatnější člen skupiny. Byla věnována cestovateli Evliyu Çelebovi. Muž zarputile opakoval slovo dead a ukazoval na datum jeho úmrtí.

Nezbylo, než hledat odpovědi v internetové kavárně. Znovu jsem se ocitl ve špinavém a páchnoucím doupěti plném dětí, které nadšeně zabíjely své virtuální nepřátele. Počítače jsou pro chudé turecké rodiny příliš drahé, proto je děti obvykle nemají doma. Kluci tak dělají vše pro to, aby si vydělali pár lir, a hned jak se jim to podaří, utratí je v internetové kavárně. Podle všeho tam používat internet a pít kávu chodím jen já. Surfování mi přineslo nemnoho radosti. Podle mapy bych se na Evliya Çelebi musel vracet zpátky, což zásadně nedělám. Rozhodl jsem se proto vyrazit po silnici na jih, kde bych měl cestu někde potkat. Ze zpráv jsem se také dozvěděl, že Izrael zahájil pozemní operace v Pásmu Gazy a konflikt začíná být nejvyhrocenější za poslední desetiletí. Evropské cestovky ruší plánované zájezdy do Svaté země. Lidé stornují letenky s tím, že Dubrovník je stejně hezčí než Jeruzalém. Na druhou stranu z pozice spořivého člověka musím ocenit, že se válka příznivě projevila na cenách letenek. Napsal jsem e-mail otci a požádal ho, ať se pokusí matku držet stranou od médií, která jsou informací o válce plná. Pak jsem si v mapě naplánoval další část cesty – půjdu do 55 kilometrů vzdáleného města Iznik. Na Facebooku mi několik lidí poslalo odkaz na články o tom, že v Izraeli zuří válka. Děkuji, je to od vás milé.

KAM NA ZÁCHOD?

Obvykle se o tom nemluví, ale i poutník musí chodit na záchod. A když pije vodu z napajedel pro dobytek, musí na něj chodit často. V přírodě ale na velkou stranu chodím tuze nerad, v podřepu mě totiž nesnesitelně bolí kolena. Po cestě do Říma jsem vymyslel jednoduchý trik – stačí si sednout na větev padlého stromu. Liboval jsem si, jak dobrý to je... dokud pode mnou jednou nepraskla. Dnes se vždy snažím najít svah porostlý stromy. Stačí si stáhnout kalhoty, strom obejmout oběma rukama a zahájit výkon. Je to jednoduché, praktické a dobrodružné. Podle mě je ale jen otázkou času, než se jednou neudržím.

dovějícími a žízňícími. Návštěvník ale pochopil mé rozpaky a naznačil, ať klidně jím. Když o chvíli později beze slova odešel, myslel jsem, že nakonec přece jen neunesl pohled na hodujícího křesťana. Ukázalo se ale, že se mnou má docela jiné plány. Odešel a zase se vrátil celkem třikrát, aby mi přinesl rajčata, olivy, papriky, sýr, broskve, okurky, vodu a zákusek. Cpal jsem se k prasknutí a každou další potravinu upřímně chválil. Po zákusku jsem si na lavičce dopřál půlhodinku spánku. Je to zvláštní. Ten člověk se celý den nenajedl ani nenapil, přesto měl radost, že mi chutná, a ještě mě do jídla povzbuzoval. Takhle nějak podle mě vypadá respekt.

Charakter krajiny se oproti severu Turecka hodně změnil. Šplhal jsem podél potůčku do prudkého kopce, okolní svahy zakrývaly řídké lesy. Na vrcholu kopce jsem si osušil pot z očí a rozhlédl se po kraji. Zdá se, že mě čeká rozmanitější podívaná než jen nekonečná pole – zvlněnou krajinu protínaly linie potoků, z kopců trčely obnažené skály a všude kolem se střídaly lesy s loukami a malými políčky. Oproti nekonečným silnicím plným aut a všudypřítomným slunečnicím je to skutečně příjemná změna. Asi deset kilometrů za Altinovou jsem si sedl ke stolu před mešitou, abych v klidu posvačil. Sotva jsem ale vytáhl chleba a mléko, přisedl si ke mně mladý muž mého věku. Přivedl mě tím do celkem svízelné situace – nevím, zda je v tomto ramadánem stíženém kraji zdvořilé svačit před hla-

Odpoledne se mi konečně podařilo narazit na cestu Evliya Çelebi. Vypravil jsem se po ní, ovšem první rozcestník se ukázal být zároveň rozcestníkem posledním. Nezbylo mi tedy než pokračovat po silnici a vidinu putování po prašných cestách Evliya Çelebi definitivně opustit. Až do večera mě nic velkolepého nepotkalo a já si užíval krásné krajiny a silnic bez aut. Jen pátrání po čaji zůstávalo bezvýsledné. Na první otevřený bar jsem narazil až v osm hodin. Barman byl ale neoblomný. Ukázal na devítku na hodinách, aby mi dal jasně najevo, že čaj se dříve podávat nebude. Slunce už pomalu zapadalo, když mě na ulici chytil za ruku asi šedesátiletý pán. Na rozdíl od většiny ostatních Turků už po prvních nezodpovězených otázkách pochopil, že nemluví turecky. A na rozdíl od všech Turků se to

